Наступного тижня в Бірмі розіб'ється літак, але це ніяк не вплине на мене тут, у Нью-Йорку. І фиги теж не зможуть заподіяти мені шкоди, адже дверцята всіх моїх шаф щільно зачинені.

Ні, найбільшою проблемою є ліснеризування. Мені не можна ліснеризувати. Абсолютно не можна. Як ви, очевидно, розумієте, мені це зашкодить.

На додачу до всього я серйозно застудився.

Усе почалося ввечері сьомого листопада. Я крокував Бродвеєм до кафетерію Бейкера. На моїх губах блукала легка посмішка, тому що вдень я, нарешті, склав доволі важкий іспит з фізики. У моїй кишені тихенько бряжчали п'ять монет, три ключі й коробка сірників.

На довершення картини дозвольте додати, що вітер віяв з північного заходу зі швидкістю п'ять миль на годину, Венера сходила, а Місяць перейшов у другу чверть. Можете зробити на підставі цих фактів власні висновки.

Я був уже на розі 98-ї вулиці й почав переходити на інший бік. Щойно я зійшов із тротуару, як хтось вигукнув:

— Вантажівка! Стережись, вантажівка!

Я стрибнув на тротуар, ошелешено озираючись. Поруч нікого не було. І раптом секундою пізніше за ріг, перехилившись на двох колесах, завернула вантажівка, проїхала на червоне світло й, гуркочучи, помчала вгору Бродвеєм. Якби не попередження, я б, напевно, загинув.

Усі ви чули подібні історії, чи не так? Про дивний голос, що попередив тітку Мінні, щоб вона не заходила в ліфт, який потім упав у підвал, чи

порадив дядечкові Джо повернути квитки на "Титанік". На цьому подібні історії звичайно й закінчуються.

Як би я хотів, щоб і моя історія закінчилася так само.

— Дякую, друже, — сказав я й озирнувся довкола. Нікого не було видно.

— Ти все ще чуєш мене? — запитав голос.

— Звісно, чую. — Я зробив повний оберт і підозріливо поглянув на зачинені вікна квартири над головою. — Але де ти, чорт мене забирай?

— Безосновність, — відповів голос. — Підходить? Коефіцієнт заломлення, нематеріальна істота, бозна-хто. Я підібрав потрібний вираз?

— Ти невидимий? — насмілився я.

— Але хто ти?

— Валідузіанський дерг. — Хто?

— Я... розкрий, будь ласка, свою гортань трохи ширше. Дай подумати. Я — Дух Різдвяного Минулого. Істота з Чорної Лагуни. Наречена Франкенштейна. Я...

— Помовч, — сказав я. — Ти хочеш сказати... що ти привид або істота з іншої планети?

— Це те саме, — відповів дерг. — Очевидно.

Усе стало зрозумілим. І дурень би зрозумів, що голос належав комусь з іншої планети. На Землі він був невидимий, але його більш досконалі

органи чуття зафіксували небезпеку, що наближається, і він мене попередив.

Звичайний, повсякденний паранормальний

інцидент.

Я квапливо рушив угору Бродвеєм.

— Що сталося? — запитав невидимий дерг.

— Нічого, — відповів я, — якщо не вважати того, що я стою посеред вулиці, розмовляючи з невидимим інопланетянином з бозна-яких глибин космосу. Очевидно, тебе можу чути лише я?

— Так, природно.

— Чудово! Знаєш, куди мене зрештою запроторять?

— Концепція, яку ти субвокалізував, мені не зовсім зрозуміла.

— У притулок для шизиків. Заклад для божевільних. У загін для психів. Саме туди поміщають людей, які розмовляють з невидимими інопланетянами. Дякую за попередження, приятелю. Добраніч.

Відчувши полегшення, я повернув на схід, сподіваючись, що мій невидимий друг і надалі рухатиметься Бродвеєм.

— Ти не хочеш говорити зі мною? — запитав дерг.

Я похитав головою — це був нешкідливий жест, який навряд чи приверне чиюсь увагу — і покрокував далі.

— Але ти мусиш, — вимовив дерг. У його голосі пролунав розпач. — Справжній субвокальний контакт — надзвичайно рідкісне явище і до того ж дуже складне. Іноді мені щастить передати попередження просто перед небезпечним моментом. Але потім зв'язок уривається.

Ось чим пояснюються передчуття тітки Мінні. Але в мене досі жодних передчуттів не було.

— Необхідні умови можуть не скластися ще сто років! —простогнав дерг.

Які умови? Бряжчання п'яти монет і трьох ключів одночасно зі сходом Венери? Напевно, варто це дослідити, але без мене. Усі ці паранормальні речі довести неможливо. У світі достатньо людей, які намагаються розв'язати рукави гамівної сорочки, і мене зовсім не тішить перспектива поповнити їхні лави.

— Просто дай мені спокій, — сказав я. Поліцейський поглянув на мене з подивом. Я весело посміхнувся й попрямував далі.

— Я високо ціную твою соціальну ситуацію, — вів своєї дерг, — але цей контакт відповідає твоїм інтересам. Я хочу захистити тебе від тисяч небезпек людського існування.

Я нічого не відповів.

— Як хочеш, — сказав дерг, — я не можу тебе змусити. Доведеться запропонувати свої послуги в іншому місці. Прощавай, друже.

Я задоволено кивнув.

— І останнє, — сказав він. — Тримайся завтра якнайдалі від метро між полуднем і п'ятнадцять по першій. Бувай. —Гей? Чому?

— Одна людина загине на станції Коламбус Серкл: там буде велика юрба, і її випадково зіштовхнуть під потяг. Тебе, якщо ти будеш там. Прощавай.

— Там завтра хтось повинен загинути? — перепитав я. — Ти впевнений?

— Певна річ.

— І це буде в газетах?

— Мабуть.

— І ти знаєш про всі подібні випадки?

— Я можу відчувати усі небезпеки, спрямовані на тебе, які поширюються у часі. Моє єдине бажання — захистити тебе від них.

Я зупинився. Двоє дівчат пирснули сміхом, помітивши, що я розмовляю сам із собою. Я рушив далі.

— Послухай, — прошепотів я, — ти зможеш почекати до завтрашнього вечора?

— А ти дозволиш мені бути твоїм захисником? — нетерпляче запитав дерг.

— Завтра скажу, — пообіцяв я. — Коли прочитаю вечірні газети.

У газеті справді виявилося повідомлення. Я прочитав його у своїй мебльованій кімнаті на 113-й вулиці. Юрба штовхнула чоловіка, він втратив рівновагу й упав під потяг, що наближався. Це дало мені

достатні підстави для роздумів, поки я чекав появи мого невидимого захисника.

Я не знав, що робити. Його прагнення захищати мене видавалося цілком щирим. Але я не знав, чи справді хочу цього. Тому, коли за годину дерг установив зі мною контакт, ця ідея подобалася мені ще менше, ніж раніше, про що я йому й сказав.

— Ти мені не довіряєш? — запитав дерг.

— Я просто хочу жити нормальним життям.

— Якщо взагалі житимеш, — нагадав він мені. — Та вантажівка вчора увечері...

— Це була випадковість, таке буває раз у житті.

— Одного разу вистачить, щоб умерти, — розважливо сказав дерг. — Згадай ще про метро.

— Це не рахується. Я не збирався сьогодні їхати на метро.

— Але в тебе не було причин не їхати. Ось що важливо. Так само, як у тебе немає причин не приймати душ протягом найближчої години.

— А чому мені не слід приймати душ?

— Міс Флін, — сказав дерг, — яка живе у кінці коридору, щойно звідти пішла й залишила шматок мокрого рожевого мила на рожевій кахляній підлозі у ванній. Ти міг послизнутися на ньому й розтягти зв'язки.

— Це ж не смертельно?

— Ні. Навряд чи можна порівняти з важким квітковим горщиком, що випадково випав з рук одного не дуже сильного старого джентльмена, який живе у мансарді під дахом.

— Коли це має статися? — запитав я.

— Мені здавалося, що тобі нецікаво.

— Дуже цікаво. Де і коли?

— Ти дозволиш мені тебе захищати?

— Скажи мені лише одне: який тобі з цього інтерес?

— Задоволення! — вигукнув він. — Для валідузіанського дерга немає більшої радості, ніж допомогти іншій істоті уникнути небезпеки.

— А чи не треба тобі чого-небудь іншого? Якогось дріб'язку, скажімо, моєї душі чи панування над усією Землею?

— Ні! Брати плату за Захист означає знищити емоційний зв'язок. Усе, чого я хочу від життя, як і всі інші дерги, захищати кого-небудь від небезпеки, якої той не бачить, але яку чудово бачимо ми. Дерг зробив паузу, потім м'яко додав: — Ми не сподіваємося навіть на подяку.

Це переважило всі мої сумніви. Хіба міг я уявити собі всі наслідки? Хіба міг я знати, що його допомога заведе мене в ситуацію, в якій мені за всяку ціну треба уникнути ліснеризування?

— То як щодо горщика? — запитав я.

— Його випустять з рук на розі 10-ї вулиці й бульвару Мак-Адамс о пів на дев'яту завтра вранці.

— На розі десятої й Мак-Адамс? Де це?

— У Джерсі-Сіті.

— Але я в житті не бував у Джерсі-Сіті! Навіщо ж мене про це попереджати?

— Я не знаю, будеш ти там, чи ні, — відповів дерг, — я просто відчуваю небезпеку, де б вона не з'явилася.

— І що мені тепер робити?

— Що хочеш, — відповів він. — Живи звичайним життям.

Звичайним життям. Як би не так!

Усе починалося цілком пристойно. Я відвідував заняття в Колумбійському університеті, виконував домашні завдання, ходив у кіно, на побачення, грав у пінг-понг та шахи, усе як раніше. Але ніколи не забував, що перебуваю під прямим захистом валідузіанського дерга.

Він з'являвся до мене раз чи два на день і казав, наприклад: "Поламана решітка каналізаційного люка на Вест-Енд Авеню, між 66-ю і 67-ю вулицями. Не наступай на неї".

Я, звісно, не наступав. Проте наступав хтось інший. Я часто бачив подібні повідомлення в газетах.

Зрештою, я до цього звик, що дало мені відчуття безпеки.

Інопланетянин охороняв мене двадцять чотири години на добу, і все, чого він хотів у житті, — це охороняти мене. Надприродний охоронець! Це істотно додавало мені впевненості в собі.

Моє суспільне становище за цей період не могло не змінитися на краще.

Але невдовзі дерг став надто недовірливим. Він почав виявляти усе нові й нові небезпеки, більшість з яких не мали ніякого відношення до мого життя в Нью-Йорку — я повинен був уникати їх у Мехіко, Торонто, Омасі, Папете.

Зрештою, я запитав його, чи не збирається він повідомляти мені про всі потенційні небезпеки на Землі.

— Це лише дуже незначна частина того, що загрожує або може загрожувати тобі, — відповів він.

— У Мехіко? Папете? Чому б не обмежитися лише найближчим оточенням? Скажімо, центром Нью-Йорка?

— Місцевість для мене нічого не означає, — уперто сказав дерг. — Мої відчуття часові, а не просторові. Я маю захищати тебе від усього!

Це було досить зворушливо, я нічого не міг з цим вдіяти. Мені просто доводилося викреслювати з його повідомлень різні небезпеки в Хобокені, Таїланді, Канзас-Сіті, Ангкорі-Ват (обвалилася статуя), Парижі та Сарасоті. Потім я брався за місцеві попередження. Я переважно ігнорував небезпеки, що чатували на мене у Квінсі, Бронксі, Стетн-Айленді та Брук ліні, і зосереджувався на Мангетені.

Однак найчастіше такий підхід себе виправдовував. Дерг попередив мене про кілька дуже неприємних подій, наприклад, про пограбування в Кафедральному парку, вимагання з боку підлітків і пожежу.

Але поступово він збільшував щільність опіки. Усе починалося з одного-двох попереджень на день. За місяць він попереджав мене вже

п'ять чи шість разів на день. Зрештою, його застереження, місцеві, національні та міжнародні, злилися в безупинний потік.

Мені загрожувало неймовірно багато небезпек.

Ось типовий день:

"Несвіжа їжа в кафетерії Бейкера. Не їсти там сьогодні ввечері".

"Амстердам, автобус 312 — відмовлять гальма. Не їздити на ньому".

"Магазин одягу Мелена — пропускає газова труба. Можливий вибух. — Здати одяг у хімчистку в іншому місці".

"Між Риверсайд-драйв і Центральним парком нишпорить маньяк. Візьми таксі".

Невдовзі значну частину свого часу я проводив, чогось не роблячи й уникаючи різних місць. Здавалося, небезпека чигає на мене під кожним ліхтарем.

Я почав підозрювати, що дерг просто вигадує свої попередження.

Іншого пояснення я не бачив. Зрештою, до зустрічі з ним я прожив чимало років без жодної паранормальної допомоги і прожив цілком щасливо. Чому раптом ризик для мого життя так зріс?

Одного вечора я запитав його про це.

— Усі мої повідомлення абсолютно реальні, — сказав він, трохи образившись. — Якщо не віриш, спробуй завтра увімкнути світло в аудиторії, де проходитимуть заняття з психології.

— І що?

— Несправна проводка.

— Я не сумніваюся у твоїх попередженнях, — запевнив я його. — Я знаю лише, що до твоєї появи моє життя ніколи не було для мене таким небезпечним.

— Звісно, не було. Ти, певно, знаєш, що, приймаючи захист, ти маєш змиритися і з деякими його наслідками.

— Якими наслідками? Дерг завагався.

— Захист спричиняє потребу в подальшому захисті. Це універсальна стала.

— Поясни докладніше, — попросив я здивовано.

— До зустрічі зі мною ти був таким, як усі, і ризикував так, як і всі інші. Але після моєї появи твоє безпосереднє середовище змінилося. І твоє становище в ньому теж змінилося.

— Змінилося? Чому?

— Тому що в ньому з'явився я. Ти певною мірою став частиною мого оточення, а я — твого. І до того ж усім відомо, що, уникаючи однієї небезпеки, ти відкриваєш шлях іншій.

— Ти хочеш сказати, — дуже повільно вимовив я, — що ризик збільшився через твою допомогу?

— Це було неминуче, — зітхнув він.

У той момент я з радістю задушив би дерга, якби він не був невидимим і невідчутним. Мене охопила лють від того, що цей позаземний шахрай мене ошукав.

— Гаразд, — сказав я, опановуючи себе. — Дякую за все. Побачимося на Марсі, чи де ти там живеш.

— Ти більше не хочеш мого захисту?

— Ти вгадав. Тільки не грюкай дверима, як виходитимеш.

— Але що я зробив не так? — щиро здивувався дерг. —Так, ризик для твого життя зріс, але що з того? Честь і хвала тому, хто зустрічає небезпеку віч-на-віч і перемагає її. Що сильніша загроза, то більша радість від порятунку.

Тоді я вперше зрозумів, наскільки чужим є цей чужинець.

— Мене це не влаштовує, — сказав я. — Забирайся.

— Ризик для тебе зріс, — заперечив дерг, — але моя здатність до передбачення більш ніж достатня, щоб дати йому раду. Я щасливий, що маю змогу запобігати небезпеці. І я, як і раніше, можу бути корисним, захищаючи тебе.

Я похитав головою.

— Я знаю, що буде потім. Ризик для мене дедалі збільшуватиметься, адже так?

— Зовсім ні. Стосовно нещасних випадків ти вже досяг кількісного насичення.

— Що це означає?

— Це означає, що подальшого збільшення кількості нещасних випадків, яких тобі варто уникати, не буде.

— Чудово. А тепер зроби мені ласку, вшивайся звідси.

— Але ж я пояснив...

— Звісно, ніякого збільшення, лише ті самі небезпеки. Послухай, якщо ти даси мені спокій, моє середовище повернеться до первісного стану. Адже так? А разом з ним і рівень ризику?

— Зрештою, так, — погодився дерг. — Якщо ти доживеш до цього моменту.

— Я спробую.

Якийсь час дерг помовчав і, нарешті, вимовив:

— Ти вже не можеш обходитися без мене. Завтра...

— Нічого не кажи. Я буду уникати нещасних випадків сам.

— Я кажу не про них.

— Тоді про що?

— Навіть не знаю, як тобі пояснити, — стривожено сказав він. — Я казав, що кількісних змін більше не буде. Але нічого не сказав про якісні зміни.

— Що?! — вигукнув я.

— Я намагаюсь пояснити, — сказав дерг, — що на тебе полює парасольник.

— Хто? Це що за жарти?

— Парасольник — це істота з мого середовища. Я гадаю, його привабив твій підвищений потенціал до уникнення ризику, завдяки моєму захистові.

— До дідька парасольника разом із тобою.

— Якщо він прийде, спробуй налякати його омелою. Часто допомагає залізо, якщо потерти ним об мідь. Ще...

Я впав на ліжко й накрив голову подушкою. Дерг зрозумів натяк, і за секунду я відчув, що він пішов.

Яким же я був дурнем! У нас, землян, є спільна вада: ми приймаємо те, що нам пропонують, навіть не замислюючись, треба воно нам, чи ні.

Так можна потрапити у серйозну халепу.

Але дерг пішов, а разом із ним мої найгірші неприємності. Якийсь час доведеться посидіти вдома, нехай усе само собою владнається. І, напевно, за кілька тижнів...

Мені здалося, що я чую гудіння.

Я сів на ліжку, в одному з кутів кімнати стало темно, і я відчув на обличчі подих холодного вітру. Гудіння стало голоснішим — навіть не гудіння, а сміх, низький, байдужий і монотонний.

У цей момент ніхто не змусив би мене накреслити діаграму.

— Дерг, — заволав я, — звільни мене від цього! Він був поруч.

— Омела! Просто махни нею в бік парасольника.

— Де в біса я тобі знайду омелу?

— Тоді залізо й мідь.

Я кинувся до столу, схопив мідне прес-пап'є й завертів головою у пошуках заліза. Хтось вирвав пап'є в мене з руки, але я встиг підхопити його на льоту. Зрештою, я побачив авторучку й притулив її перо до пап'є.

Темрява зникла. Холод пропав.

Я зрозумів, що врятований.

— От бачиш? — тріумфуючи сказав дерг годину по тому. — Тобі потрібен мій захист.

— Мабуть, так, — понуро відповів я.

— Тобі знадобляться й деякі інші речі, — сказав дерг. — Аконіт, амаринт, часник, земля із цвинтаря...

— Але ж парасольника більше немає.

— Авжеж, але лишилися гравійники. Крім того, тобі доведеться захищатися від лиепів, фигів та мелджгризера.

Довелося скласти перелік трав, речовин та інших речей. Я не питав його, як це пов'язано з надприродними й паранормальними явищами. Я був абсолютно беззахисним.

Духи й привиди, або інопланетяни? Це те саме, сказав він, і я зрозумів, що він мав на увазі. Переважно вони нас не чіпають — ми перебуваємо на різних рівнях сприйняття і навіть існування, поки людина не вчинить глупства і не приверне до себе уваги.

Я змушений грати в їхню гру. Хтось хоче мене вбити, ь — захистити, але всім їм нема діла до мене, навіть дергові. їх цікавить лише цінність моєї фігури у грі, от і все.

У цій ситуації винний був лише я сам. Адже спершу в моєму розпорядженні була акумульована вся мудрість людської раси, безмежна расова ненависть до чаклунів і духів, ірраціональний страх до чужих форм життя. Пригоди, подібні до моєї, уже траплялися тисячі разів, а розповіді про них переказувалися знову й знову — про те, як люди, зацікавившись темними мистецтвами, викликали духів. Але в такий спосіб вони чинили найгірше, що можна зробити, — привертали до себе їхню увагу.

Тому я став невіддільний від дерга, а дерг — від мене. Так тривало до вчора. Тепер я знову сам.

Кілька тижнів усе було спокійно. Фигів я позбувся просто, тримаючи щільно зачиненими дверцята шаф. Лиепи були страшнішими, але їх вдалося приборкати з допомогою жаб'ячого ока. А мелджгризер небезпечний лише, коли сходить повний місяць.

— Ти в небезпеці, — сказав учора дерг.

— Знову? — поцікавився я, позіхаючи.

— Нас переслідує транг. —Нас?

— Так, і мене, і тебе, тому що навіть дерг не захищений цілком від ризику й небезпеки.

— А цей транг дуже небезпечний?

— Дуже.

— Гаразд, і що треба робити? Почепити над дверима зміїну шкіру? Накреслити пентаграму?

— Ні те, ні інше, — сказав дерг. — Від транга можна захиститися, лише уникаючи певних дій.

Оскільки на мені й без того висіло безліч обмежень, я вирішив, що ще одне не матиме особливого значення. — І що я не повинен робити?

— Ліснеризувати, — сказав дерг.

— Ліснеризувати? — насупився я. — А що це таке?

— Ти напевно знаєш. Це проста повсякденна людська дія.

— Певно, я знаю її під іншою назвою. Поясни.

— Добре. Ліснеризувати — це... — Він раптом замовк. — Що?

— Він тут! Транг!

Я притулився до стіни. Мені здалося, що в кутку злегка заворушився пил, але, можливо, це лише гра уяви та перенапруження нервів.

— Дерг! — заволав я. — Ти де? Що треба робити?

І раптом я почув лемент і звук, який ні з чим не можна переплутати — звук щелеп, що зімкнулися.

— Я загинув! — скрикнув дерг.

— Що треба робити? — знову вигукнув я.

Почувся жахливий хрускіт працюючих зубів. І дуже слабкий голос дерга:

— Не ліснеризувати!

Потім запала тиша.

Тому я зараз сиджу вдома і нікуди не виходжу. Наступного тижня в Бірмі розіб'ється літак, але це ніяк не вплине на мене тут, у Нью-Йорку. І фиги теж не зможуть заподіяти мені шкоди — адже дверцята моїх шаф щільно зачинені.

Найбільшою проблемою є ліснеризування. Мені не можна ліснеризувати. У жодному разі не можна. Якщо я зможу уникнути ліснеризування, усе минеться і об'єктом полювання стане хтось інший. Так має бути! Треба лише перечекати.

Проблема в тому, що я не маю анінайменшого уявлення, чим може виявитися це ліснеризування. Дерг казав, що це звичайна людська дія. Отож увесь цей час я уникаю майже всіх дій, яких тільки можу.

Я трохи задрімав, і нічого не трапилося. Отже, це не ліснеризування. Я вийшов на вулицю, купив їжі, заплатив за неї, приготував і поїв. Це теж не ліснеризування. Я пишу цю розповідь. І це теж не ліснеризування.

Коли-небудь усе минеться.

Треба трохи поспати. Здається, застуда посилюється. Свербить у носі, хочеться чхну